

Pirkanmaa-seminaari 1.9.2010

Tiedeyhteisön näkymät /Kaija Holli, rehtori, Tampereen yliopisto

Korkeakoulujen rakenteellinen uudistus on hyvässä vauhdissa ja yliopistot ovat aloittaneet toimintansa uudessa olomuodossaan vuoden alussa joko julkisoikeudellisina yhteisöinä, kuten Tampereen yliopisto tai säätiöyliopistoina, kuten Tampereen teknillinen yliopisto. On kiistaton tosiasia, että Suomen korkeakoulukenttä on pirstaleinen ja hajanainen. Tieteen rahoitusjärjestelmät ja -kanavat ovat hyvin monimutkaiset ja järjestäytymättömät. Resurssien käyttö ei ole optimaalista ja kansainvälistyminen on puutteellista. Kaikki nämä väkisinkin vaikuttavat paitsi uusien ideoiden syntyyn, myös tieteen tasoon.

Yliopistoverkkoa on jo uudistettu siten, että fuusioiden seurauksena meillä on tällä hetkellä 16 yliopistoa 20 asemasta. Ammattikorkeakouluverkosto on erittäin laaja ja myös sitä ollaan harventamassa. Tampereen ja Pirkanmaan yhdistynyt ammattikorkeakoulu on toiminut siinä esimerkillisenä tiennäyttäjänä. Myös yliopistojen, sektoritutkimuslaitosten ja ammattikorkeakoulujen työnjakoon on kiinnitetty entistä enemmän huomiota päällekkäisyyksien purkamiseksi. Pirkanmaalla Unipoli-yhteistyö pyritään saamaan paremmin koordinoituksi ja selkeämmäksi. Tällä hetkellä mm. ura- ja rekrytointipalvelut, kielikeskustoiminta, liikuntapalvelut, kirjastopalvelut ja innovaatiopalvelut ovat selvityksen alla, josko ne voitaisiin järkevämmiin järjestää yhteistyönä. Tähän tarvitaan myös ympäristön tukea, mutta ennen kaikkea korkeakoulujen yhteistyötä.

Julkisen rahoituksen osuus yliopistojen perusrahoituksessa ei saisi laskea, vaan nousta. Odotusarvo lienee kuitenkin toinen lähivuosina. Täydentävän rahoituksen merkitys on jo tällä hetkellä lähes 40% yliopistojen kokonaisrahoituksesta ja sen osuus tulee jatkossa olemaan entistäkin tärkeämpi. EU-rahoituksen osuus Tampereen seudun yliopistoissa on luvattoman alhainen ja kaikki toimenpiteet pitäisi tehdä alueellisesti uusien ideoiden kehittämiseksi, rahoitushakemusten tekemiseksi, yhteistyökumppaneiden hakemiseksi ja näiden toimenpiteiden kautta rahoituksen lisäämiseksi.

Tamperelaiset korkeakoulut uudistavat sisäisiä rakenteitaan ja uusissa strategioissaan selkeästi hakevat vahvuuksiaan ja profiiliaan. Tämä on erittäin tervetullutta toimintaa, vaikka muutosten läpivieminen yliopistoissa ei olekaan helppoa. Tampereen yliopisto käy läpi suurta rakenteellista uudistusta, se uudistaa myös tutkinto-ohjelmansa, tohtorikoulunsa sekä lisää tukea tutkimukseen ja kansainvälistymiseen. Tampereen yliopistojen pitäisi entistä enemmän hakea vahvuuksia työnjaolla ja yhteisillä ohjelmilla, jotta ne tiedemaailman kovenevassa kilpailussa eivät jäisi muiden jalkoihin. Tiedeyhteisöjen suuntautuminen ulospäin on välttämätöntä. Yhteistyö ympäröivän yhteiskunnan ja muiden toimijoiden kanssa on lisäetu eikä se millään lailla rajoita tutkijan vapautta, vaan päinvastoin lisää mahdollisuuksia.